

3. **Petrovskiy P. M.** Humanitarna paradyhma v systemi derzhavnoho upravlinnia : avtoref. dys. ... d-ra nauk z derzh. upr. / Petrovskiy P. M. – K., 2010. – 32 s.

4. **Problemy** detsentralizatsii: natsionalnyi ta mizhnarodnyi dosvid : zb. materialiv ta dok. / nauk. red. M. Pukhtynskiy. – K. : Atika – N, 2006. – 744 s.

Надійшла до редколегії 10.03.15

УДК 347.965.42

Зоя КРАСИЛОВСЬКА

*Національна академія державного управління
при Президенті України*

Одеський регіональний інститут державного управління

АЛЬТЕРНАТИВНІ СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ

Розглядаються передумови запровадження в Україні інновацій у державному управлінні, а саме способів альтернативного вирішення спорів. Досліджується поняття альтернативного способу вирішення спорів як саморегульованого інституту громадянського суспільства. Розкриваються основні фактори саморегулювання. Наводяться різні підходи до тлумачення поняття «альтернативні способи вирішення спорів».

Ключові слова: альтернативне вирішення спорів, державне управління, третейський розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, врегулювання конфлікту.

Зоя Красиловская. Альтернативные способы разрешения споров в сфере государственного управления: понятие и сущность

Рассматриваются предпосылки внедрения в Украине инноваций в государственном управлении, а именно способов альтернативного разрешения споров. Исследуется понятие альтернативного способа разрешения споров как саморегулируемого института гражданского общества. Раскрываются основные факторы саморегулирования. Предлагаются различные подходы к толкованию понятия «альтернативные способы разрешения споров».

Ключевые слова: альтернативное разрешение споров, государственное управление, третейское разбирательство, международный коммерческий арбитраж, урегулирование конфликта.

Zoia Krasilovska. Alternative dispute resolution mechanisms in public administration: concept and essence

Preconditions for introduction in Ukraine innovations in governance, such as

alternative dispute resolution methods are considered. The concept of alternative dispute resolution mechanisms as a self-regulating civil society institution is investigated. The basic factors of self-regulation are considered. The different approaches to the interpretation of the concept of «alternative dispute resolution» are presented.

Key words: alternative dispute resolution, public administration, arbitration, international commercial arbitration, conflict resolution.

Укладення між Україною та Європейським Союзом політичної частини угоди про асоціацію від 21 березня 2014 р. показало справжнє прагнення нашої держави до повноправного членства в міжнародній європейській спільноті та підкреслило спрямованість до європейських цінностей та правових стандартів суспільства. Україна – демократична правова держава, а демократичне суспільство здатне в багатьох випадках вирішувати конфлікти у своєму середовищі, не вдаючись до державного судового процесу (владного примусу), використовуючи для цього інститути саморегулювання громадянського суспільства – способи альтернативного вирішення спорів (АВС). Для того щоб посісти гідне місце на світовій арені необхідно слідувати сучасним тенденціям розвитку, зокрема розширювати можливості забезпечення захисту прав на умовах альтернативності, що, у свою чергу, створить більш сприятливі умови для поступового розвитку нашої держави. Спрямованість України до європейських стандартів правосуддя (у тому числі в частині використання альтернативних способів урегулювання спорів) знайшла своє втілення в Указі Президента України «Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до Європейських стандартів» [5].

Питання розглядаються в працях Б. Леко, Г. Чуйко, М. Костицького, В. Маляренка, Н. Бондаренко-Зелінської, В. Баранова, Ю. Бошицького, Г. Єрьоменко, О. Спектор, Є. Носиревої, Г. Севастьянова, Д. Давиденка та ін.

Однак питання стосовно формування в Україні теоретичних основ системи альтернативного вирішення спорів України залишаються не до кінця розкритими. Зазначене обумовлює своєчасність та актуальність розгляду даного питання.

Метою статті є розгляд питання формування в Україні теоретичних основ АВС як невід’ємної складової розвитку цього інституту в Україні.

У сучасному процесі демократизації суспільних відносин чітко простежується пріоритетність принципів гуманізму, справедливості, моралі, що вимагають пошуку якісно інших підходів до врегулювання конфліктів. Для цього світовим співтовариством вироблений і тривалий час успішно застосовується значний арсенал цих підходів.

У вітчизняній правовій доктрині та законодавстві існує ряд

правових інститутів, таких як третейський розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, посередництво та ін., що об'єднуються загальним поняттям «альтернативне вирішення спорів».

Проте сучасна вітчизняна доктрина не дає чіткого уявлення про місце способів АВС у системі українського законодавства, а ця обставина може призвести до спотвореного уявлення про їх правову природу і в кінцевому результаті негативно позначитися на практиці застосування та процесі розвитку способів АВС в нашій країні.

Третейський розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, посередництво (медіація) та інші способи АВС є саморегульованими інститутами громадянського суспільства. Саморегулювання в даному випадку характеризується такими основними факторами:

- 1) приватний (недержавний) характер;
- 2) договірний характер правовідносин у сфері АВС (застосування на основі добровільного спільного вибору);
- 3) самостійне, за загальним правилом, обрання осіб, які сприяють вирішенню спору або врегулюванню правового конфлікту (третейських суддів, арбітрів, посередників, медіаторів та ін.);
- 4) майже необмежена процедурна диспозитивність – сторони є «господарями» процесу (самостійне визначення сторонами процедурних правил обраного способу АВС в рамках загальних і спеціальних принципів АВС, імперативів, встановлених законодавством, та загальнодозволеної спрямованості регулювання відносин у сфері АВС);
- 5) акти застосування способів АВС (рішення, угода про врегулювання спору і т.д.) поширюють свою дію (тобто обов'язкові) тільки на сторони [6].

У той же час було б принципово неправильним виводити АВС за межі правового поля. Отже, потреба у визначенні способів АВС в системі державного управління не тільки об'єктивно існує, але є одним із першочергових завдань вітчизняної доктрини.

Термін АВС вперше почали використовувати в США для позначення гнучких і неформальних процедур врегулювання конфліктів. Нині він є усталеним і широко застосовується не лише в правовій науці, а й у законодавстві багатьох країн. Перед тим, як розглядати сутність поняття АВС, слід позначити принципову відмінність методів «вирішення спорів» і «врегулювання конфліктів». Урегулювання конфліктів полягає, насамперед, у тому, що перебіг конфлікту підлягає певному коригуванню з метою використання його результатів або запобігання його негативних наслідків. Як вважає відомий конфліктолог Л. І. Скібіцька: «...врегулювання конфлікту – це найбільш раціональний підхід до нього. Не завжди можна уникнути відкритого зіткнення, але завжди варто спробувати уникнути

надмірних витрат, надмірно великої плати за неконтрольований розвиток конфліктних подій» [7, с. 156]. На думку інших науковців, урегулювання конфлікту – це стратегія, спрямована на «певне компромісне вирішення спору, яке, хоча і не повністю відповідає цілям кожної зі сторін, дозволяє їм досягти деяких, якщо не всіх, початкових цілей» [9, с. 289]. Крім того, ці дослідники вважають, що «вирішення конфлікту – це, по суті справи, досягнення угоди щодо спірного питання між учасниками. На думку багатьох авторів, існує три основних види такої згоди: 1) згода в результаті збігу думок сторін; 2) згода відповідно до законодавчої або моральної волі зовнішньої сили; 3) згода, нав'язана однією з протиборчих сторін» [9, с. 202].

Отже, існуючі способи або форми врегулювання конфліктів можна умовно поділити на три групи:

1. 3 позиції сили (влади) – тобто одна сторона переважає за допомогою фізичного примусу (насильства), чисельної або технічної переваги. Завжди надто великою є спокуса отримати бажане якомога швидше і в максимальному обсязі. Але прихильники таких підходів рідко замислюються над тим, що ризик і ціна, яку доведеться заплатити в разі такого вибору, набагато вищі, ніж за інших підходів. Практика використання силових стратегій для вирішення конфліктів доволі добре відома і описана в літературі у вигляді численних маніпулятивних переговорних технологій з використанням влади повноважень, інформації, статусу, психологічного тиску тощо.

2. 3 позиції права (традиційний, правовий) – здійснюється за допомогою судових органів на основі юридичного права. Є менш ризикованим, ніж підхід з позиції влади, однак він теж пов'язаний із певним ризиком і доволі часто з великими затратами. Звичайною практикою вирішення спорів таким шляхом є судовий процес, а також різноманітні форми третейських судів, арбітражних процедур і т.д., результатом яких стає рішення нейтральної третьої сторони, прийняте відповідно до певних норм та правил, доцільних для тієї чи іншої ситуації.

3. 3 позиції інтересів (альтернативний, позасудовий) – альтернативні способи (медіація, переговори), які передбачають визначення того, що стало підставою виникнення спору, пошук компромісних рішень та досягнення згоди між конфліктуючими сторонами завдяки зусиллям третьої, незалежної сторони. Дозволяє перетворити суперника на партнера і досягти результату, що максимально задовольнив би всі сторони. На відміну від силових чи правових методів, де проблема полягає в наявності опонента як такого (відповідно формулюється завдання: перемогти, а іноді й усунути його), такий підхід розглядає конфлікт як проблему задоволення інтересів усіх сторін, що вимагає спільного прийняття рішення [2].

Узагальнюючи вищенаведені думки, можна сказати, що вирішення спорів – це застосування (наприклад, третейським судом) правових норм і винесення обов'язкового для сторін рішення, яке ґрунтується на законодавстві та інших можливих джерелах права. Метод «вирішення спору» застосовується при зверненні до таких способів АВС, як третейський розгляд і міжнародний комерційний арбітраж. На відміну від «вирішення спору» метод «врегулювання конфлікту» заснований на досягненні компромісу шляхом ведення конструктивних переговорів сторонами самостійно або за сприяння незалежного спеціаліста (посередника, медіатора та ін.). У результаті «врегулювання конфлікту» сторони доходять компромісу – укладають угоду про врегулювання конфлікту, яка за своєю природою в більшості випадків є новим цивільно-правовим договором (новацією). При використанні методу «вирішення спору» проблема вирішується стосовно існуючих прав і обов'язків сторін (правовідносин сторін), а в разі «врегулювання конфлікту» сторони прагнуть узгодити свої інтереси і досягти взаємоприйняттого припинення конфлікту. Таким чином, «вирішення спору» і «врегулювання конфлікту» є принципово різними методами, які використовуються в АВС.

У разі «вирішення спору» конфлікт сторін зберігається, оскільки можливі ситуації, коли те, як вирішився спір, влаштує тільки одну сторону – того, хто здобув перемогу, або не влаштує обидві сторони, оскільки саме рішення приймалося не сторонами спору, а правозастосовним органом. При врегулюванні конфлікту рішення приймається обома сторонами, які самостійно визначають свої майбутні відносини, укладаючи угоду про врегулювання спору – цивільно-правовий договір. Тим самим можна стверджувати, що конфлікт, який існував між сторонами припиняється повністю або в частині, узгодженій ними (сторонами). Таким чином, в юриспруденції поняття «вирішення спору» має на увазі можливість збереження конфліктних відносин (розбіжностей) сторін, що найчастіше виражається у відмові від добровільного виконання судових рішень або припинення подальших партнерських відносин між сторонами, а врегулювання правового конфлікту, навпаки, повинно сприяти припиненню конфлікту, його ліквідації, більш активному виконанню добровільно взятих на себе сторонами зобов'язань, які зберігають партнерські відносини.

Розглянемо, що розуміють під сучасними альтернативними способами врегулювання спорів інші науковці. Д. Є. Міхель дає таке визначення: «альтернативне вирішення спорів – новий, що динамічно розвивається напрям юридичної науки і практики, який об'єднує такі правові поняття, як третейський розгляд, міжнародний комерційний арбітраж, посередництво (або медіація) і переговори» [3, с. 2]. Дещо ширше сприймає це поняття Н. М. Леннуар: «Під альтернативними

формами вирішення правових спорів або конфліктів (АБК) розуміються прийоми і способи вирішення спорів поза системою державного правосуддя» [1, с. 9]. З таким трактуванням зазначеного поняття, на наш погляд, неможливо погодитися, оскільки в такому випадку до альтернативних методів врегулювання довелось б віднести і врегулювання способами традиційного права. На думку ж С. В. Ніколюкіна: «альтернативні способи вирішення спорів являють собою, по-перше, систему взаємопов'язаних дій сторін та інших осіб з розгляду виниклої суперечки, спрямованих на його позасудове врегулювання, або дозвіл з використанням примирних чи інших незаборонених процедур, здійснюваний, як правило, на підставі добровільного волевиявлення сторін, по-друге, право вибору будь-якого (не забороненого законом) недержавного (приватного) способу вирішення спору та / або врегулювання конфлікту, виходячи з конкретної ситуації» [4, с. 94]. Звичайно, дане визначення є більш точним і повним, аніж вищенаведені.

Як бачимо, в іноземній і вітчизняній науці немає єдиного підходу як до поняття АВС, так і його змісту. Весь спектр уявлень про сутність поняття АВС можна умовно звести до трьох груп підходів [6]. До першої групи належить уявлення про альтернативні способи вирішення спорів як про приватну систему, що виникла на протязі публічному порядку вирішення спорів, тому до альтернативних належать усі позасудові (несудові) процедури врегулювання спору, тобто арбітраж, посередництво, міні-суд і т. ін. Напевно, для більш точного визначення природи АВС правильніше було б використовувати вислів «недержавні форми», який акцентує увагу не на відмінності даних способів від державного правосуддя, а на їх громадській природі. Більш того, державні правозахисні та правозастосовні органи не вичерпуються тільки державними судами. До них також належать: президент України, Кабінет Міністрів України, інші органи виконавчої влади (наприклад, Національна служба посередництва та примирення), Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, органи прокуратури тощо.

Відповідно до підходів розуміння АВС другої групи всі способи вирішення приватно-правових спорів поділяються на чотири основні категорії: переговори між сторонами; медіація (посередництво); арбітраж; судове провадження. При цьому до альтернативних способів вирішення спорів належить лише друга категорія. Альтернативними визнаються такі способи АВС, які засновані тільки на досягненні компромісу, наприклад переговори, посередництво (медіація), примирення. Даний варіант трактування АВС є найбільш вузьким. До нього не належать способи АВС, що використовують процесуальний метод «вирішення спорів (застосування норм права)»,

а саме третейський розгляд і міжнародний комерційний арбітраж.

Паралельно слід зазначити, що існує декілька процесуальних методів АВС, пов'язаних з якісними особливостями окремих способів АВС, які використовуються для досягнення необхідного правового результату:

- метод вирішення спорів (винесення рішення), або застосування норм права (змагальний);
- метод врегулювання правового конфлікту (пошуку компромісу), або узгодження інтересів сторін (досягнення консенсусу);
- метод рекомендаційний (експертної оцінки),
- змішаний (комбінований) метод [6].

Згідно з третьою групою підходів поняття АВС охоплює такі механізми врегулювання спору, які можуть застосовуватися окремо або в різноманітних комбінаціях між собою (наприклад, методи переговорів і посередництва можуть застосовуватись окремо або разом, утворюючи новий метод – переговори-посередництво). Альтернатива в такому разі означає вибір можливих варіантів серед альтернативних способів вирішення спорів, а не вибір між цими методами і судовим розглядом.

Кожне з розглянутих вище уявлень лише частково характеризує зміст АВС. На нашу думку, АВС – це не заборонений законом приватний спосіб розв'язання спору та / або врегулювання конфлікту відповідно до конкретної ситуації. Крім того, хочеться звернути увагу на певну синонімічну близькість формулювань «методи АВС», «способи АВС», «форми АВС», «процедури АВС», які в цілому позначають певний порядок вирішення спору або врегулювання конфлікту. Проте присутня в літературі взаємозамінність даних понять виглядає недостатньо обґрунтованою, оскільки кожна з перелічених категорій має власну специфіку.

На нашу думку, використання поняття «спосіб АВС» як узагальнюючої категорії для всіх варіантів приватного (недержавного) вирішення спорів чи врегулювання конфліктів найкращим чином узгоджується з ч.5 ст. 55 Конституції України, де зазначено: «Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань». Тлумачний словник української мови дає таке пояснення поняття «засіб – це прийом, якась спеціальна дія, що дає можливість здійснити що-небудь, досягти чогось; спосіб» [9, с. 307]. Тому саме поняття «спосіб АВС» може бути засобом необхідної уніфікації в даній сфері.

Необхідно зазначити, що багато правознавців використовують категорії «способи АВС» і «методи АВС» як взаємозамінні. Вважаємо, що це не досить коректно. Процесуальний метод характеризує загальну спрямованість спільних дій сторін і осіб, які сприяють вирішенню спору

або врегулюванню правового конфлікту, у «знятті» правової невизначеності та встановленні прав і обов'язків сторін. «Методи АВС», у свою чергу, пов'язані з досягненням певних правових (процесуальних) результатів в ході застосування обраного сторонами способу АВС. Так, для методу «вирішення спору» кінцевою метою (результатом) може стати захист оскарженого права, для методу «врегулювання правового конфлікту (пошуку компромісу)» та рекомендаційного (консенсуального) методу – узгодження інтересів сторін шляхом вироблення спільного рішення або висновку угоди про врегулювання конфлікту, для методу «експертної оцінки» – встановлення певних обставин, яким сторони можуть надати офіційний статус.

Способи АВС не мають суворо встановленої процесуальної форми. Наявність процесуальної форми характерно для державного судочинства, оскільки зміст процесуальної (правозастосовчої) діяльності детально регламентовано чинним законодавством, і будь-який відступ від встановленого законодавцем порядку вирішення спору в державному суді – безумовна підстава для скасування постанови державного суду.

Тим самим визначальною відмінністю процесуальної форми судочинства є її сувора нормативна регламентація законом. Якісна своєрідність способів АВС як інститутів громадянського суспільства полягає в тому, що на рівні законодавства зміст процедури (стадій) способу АВС зазвичай не встановлюється, нормативному регулюванню підлягають лише базові принципи здійснення даного способу АВС.

Стосовно тематики АВС використання терміна «форма АВС» може мати ще одне значення, а саме характеризувати орган, що застосовує обраний сторонами спосіб АВС. Так, формою застосування таких способів АВС, як третейський розгляд і міжнародний комерційний арбітраж, буде третейський суд, тобто орган, що застосовує для вирішення спору третейський розгляд. Варто, однак, підкреслити обмеженість використання категорії «орган» щодо застосування способів АВС, оскільки знову ж специфіка АВС не дозволяє його використовувати в тому значенні, яке йому зазвичай надається в публічно-процесуальних галузях права.

«Процедури АВС» являють собою певний порядок або послідовність процесуальних дій, встановлених угодою сторін або правилами, регламентами чи іншими локальними актами організації, яка застосовує способи АВС, і яким сторони надають статус узгодженої процедури.

Вважаємо, що використання поняття «спосіб АВС» як узагальнюючої категорії для всіх варіантів приватного (недержавного) вирішення спорів чи врегулювання конфліктів є найбільш обґрунтованим і доцільним. Крім того, категорія «способи АВС» досить активно використовується в доктрині АВС.

Таким чином, узагальнюючи розглянуті вище погляди, категорію

АВС слід визначити як узгоджений вибір та застосування, відповідно до конкретної ситуації, найбільш ефективного приватного способу розв'язання спору та / або врегулювання правового конфлікту, що не заборонений законом, з метою досягнення необхідного правового результату.

Список використаних джерел

1. **Леннуар Н. Н.** Альтернативное разрешение споров: переговоры и медиация : учеб.-метод. пособие / Н. Н. Леннуар. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербург. ин-та права им. Принца П. Г. Ольденбургского, 2004. – 100 с.
2. **Міжнародне приватне право.** Особлива частина : підручник / за ред. А. С. Довгерта, В. І. Кисилія. – К. : Алерта, 2013. – 400 с.
3. **Михель Д. Е.** Соотношение альтернативного разрешения споров и государственного правосудия / Д. Е. Михель // Научные исследования и их практическое применение. Современное состояние и пути развития 2012 : материалы конф. – Режим доступа : www.sworld.com.ua/konfer28/42.pdf.
4. **Ніколюкин С. В.** Альтернативні способи врегулювання спорів у системі захисту цивільних прав / С. В. Ніколюкин // Освіта і право. – 2012. – № 9(37). – С. 93 – 114.
5. **Про Концепцію** вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до Європейських стандартів : Указ Президента України від 10 трав. 2006 р. № 361/2006. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/361/2006.
6. **Севастьянов Г. В.** Хрестоматія альтернативного разрешения споров / Г. В. Севастьянов. – М., 2009. – Режим доступа : coollib.com/b/262293/read#t134.
7. **Скібіцька Л. І.** Конфліктологія : навч. посіб. / Л. І. Скібіцька. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 384 с.
8. **Словник української мови.** В 11 т. Т. 3 / Г. М. Гнатюк, Т. К. Черторизька. – К. : Наук. думка, 1972. – 774 с.
9. **Юридическая** конфликтология / Бойков А. Д., Варламова Н. Н., Дмитриев А. В. [и др.] ; отв. ред. Кудрявцев В. Н. – М. : Изд-во ИГиП РАН, 1995. – 316 с.

List of references

1. **Lennuar N. N.** Alternativnoe razreshenie sporov: peregovory i mediatsiya : ucheb.-metod. posobie / N. N. Lennuar. – SPb. : Izd-vo Sankt-Peterburg. in-ta prava im. Printsya P. G. Oldenburgskogo, 2004. – 100 s.
2. **Mizhnarodne pryvatne pravo.** Osoblyva chastyna : pidruchnyk / za red. A. S. Dovherta, V. I. Kysylia. – K. : Alerta, 2013. – 400 s.
3. **Mihel D. E.** Sootnoshenie alternativnogo razresheniya sporov i gosudarstvennogo pravosudiva / D. E. Mihel // Nauchnyie issledovaniya i ih prakticheskoe primeneniye. Sovremennoe sostoyanie i puti razvitiya 2012 : materialy konf. – Rezhim dostupa : www.sworld.com.ua/konfer28/42.pdf.
4. **Nikoliukyn S. V.** Alternatyvni sposoby vrehuliuvannia sporiv u systemi

zakhystu tsyvilnykh prav / S. V. Nikoliukyn // Osvita i pravo. – 2012. – № 9(37). – S. 93 – 114.

5. **Pro Kontseptsiiu** vdoskonalennia sudivnytstva dlia utverdzheniia spravedlyvoho sudu v Ukraini vidpovidno do Yevropeyskykh standartiv : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 10 trav. 2006 r. № 361/2006. – Rezhym dostupu : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/361/2006.

6. **Sevastyanov G. V.** Hrestomatiya alternativnogo razresheniya sporov / G. V. Sevastyanov. – M., 2009. – Rezhim dostupa : coollib.com/b/262293/read#t134.

7. **Skibitska L. I.** Konfliktolohiia : navch. posib. / L. I. Skibitska. – K. : Tsentr navch. l-ry, 2007. – 384 s.

8. **Slovyk** ukrainskoi movy. V 11 t. T. 3 / H. M. Hnatiuk, T. K. Chertoryzka. – K. : Nauk. dumka, 1972. – 774 s.

9. **Yuridicheskaya** konfliktologiya / Boykov A. D., Varlamova N. N., Dmitriev A. V. [i dr.] ; otv. red. Kudryavtsev V. N. – M. : Izd-vo IGI PRAN, 1995. – 316 s.

Надійшла до редколегії 16.03.15

УДК 35

Платон ПРЕСИЧ

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В УКРАЇНІ

Аналізується процес формування механізмів державного управління земельними ресурсами. Визначаються складові впливу макросередовища на засади земельних відносин в Україні. Визначається сутність сучасного реформування механізмів державного управління земельними ресурсами. Розглядаються теоретичні й практичні проблеми формування механізмів державного управління земельними ресурсами як елементів загальнонаціональної системи землекористування.

Ключові слова: державне управління, механізми управління, земельні відносини, державне регулювання, землекористування, державне управління земельними ресурсами.

Платон Пресич. Усовершенствование механизмов государственного управления земельными ресурсами в Украине

Анализируется процесс формирования механизмов государственного управления земельными ресурсами. Определяются составляющие влияния макросреды на основы земельных отношений в Украине. Определяется сущность современного реформирования механизмов государственного управления

© Пресич П. Ю., 2015